

Dědictví Otce Pia: Dům úlevy v utrpení a Modlitební skupiny

I . Láska — základ dědictví Otce Pia

Když se hovoří o lásce, mysl se hned utíká k iniciativám, které je třeba učinit, ke specifickému působení, kterému je třeba čelit, zatímco podstata této ctnosti spočívá v naší ochotě nechat se zasáhnout a obrátit Božím Slovem a plánem Boží lásky ve vztahu ke všem lidem.

Dříve než se pokusíme definovat lásku, je třeba pochopit, že je darem v plném slova smyslu a že její velikost je závislá na jejím počátku a konci: na Bohu Stvořiteli i na člověku - jeho stvoření.

Láska je především vědomím, že jsem Bohem milován a cítím se odpovědným za lásku k druhému, až se pro všechny lidi staneme konkrétním znamením Boží lásky.

Velikost lásky má základ ve svém počátku (Bohu) i ve svém cíli (člověku). Díla solidarity jsou toho projevem; v Písmu svatém je to vyjádřeno jasně a s neobyčejnou silou: „láska je z Boha“ a Duch svatý dává člověku na ní účast: „Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého“.

A dále: „Jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. (...) jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.“ Jan Evangelista tedy ukazuje prostor, v němž by se měl pohybovat každý člověk sjednocený skrze milost s Bohem. K doložení této myšlenky uveďme dva příklady, jeden apoštola Pavla, druhý otce Pia, na nichž můžeme pozorovat, že to, co řekl sv. Jan Evangelista, bylo i pro ně životním programem.

„... mám velký zármutek a neustálou bolest ve svém srdci. Přál bych si sám být proklet a odloučen od Krista Ježíše za své bratry, za lid, z něhož pocházím.“

Na tuto myšlenku apoštola Pavla navazuje Otec Pio: „A za mé bratry? Kolikrát, ne-li stále, volám spolu s Mojžíšem k Bohu soudci: buď odpusť mému lidu, nebo mě vymaž z knihy života.“

Sv. Jan v uvedeném listu dodává: „kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm“; „A také máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra.“

Každý člověk je Kristovým údem, tělem jím spaseného lidstva, což se událo skrze Jeho vtělení, smrt a zmrtvýchvstání. Křtem je každý člověk spojen s Kristem jako ratolest s vinným keřem; spojen s Kristem - Synem Božím z přirozenosti, stal se člověk synem Božím skrze milost. V Kristu tvoří všichni pokřtění jedno tělo: „Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.“

Pro své mystické tělo může Kristus říci: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“

Boží láska a láska bližního tvoří nerozlučnou jednotu, a to do té míry, že je Kristus přítomen jak ve světcích, tak v hříšnících. Ježíš není narkomanem, ubohým bezdomovcem, či malomocným, a ačkoliv přemáhá hřích, jenž je toho všeho příčinou, sjednocuje se s hříšníkem až do té míry, že na sebe bere jeho hříchy a snáší jejich důsledky.

Otec Pio v dopise o. Benedettovi z 26. března roku 1914 píše: „V hloubi duše se mi zdá, že Bůh vám dal mnoho milostí, díky nimž máte soucit se slabostmi jiných, zvláště s nešťastnými chudáky. Velký soucit, který duše cítí při pohledu na nešťastného způsobuje, že se v ní rodí touha pomoci mu, a kdybych se díval na svou vůli, onen soucit by se mne zmocnil, až bych ze sebe sejmul plášť, abych ho ošatil.“

Když vidím, že je člověk zarmoucený, jak na duši tak na těle, co bych pro něj neudělal, abych ho spatřil osvobozeného od toho zla? Abych ho uviděl osvobozeného, rád bych na sebe přijal všechna jeho trápení, přenechávaje mu zároveň plody onoho utrpení, kdyby mi to jen Pán dovolil.

Dobře vidím, že je to mimořádná Boží milost, i když jsem díky Božímu milosrdenství nikdy nenechal potřebné bez pomoci, přesto jsem v minulosti k jejich nouzi cítil jen malou nebo žádnou lítost.“

V dopise z 16. února a 20. května roku 1915 nacházíme několik důkazů toho, jak se věnoval zvláště kapucínům z provincie Foggia a vlasti, která procházela smutnou zkušeností války: „Není třeba, abyste mne prosil o modlitbu za potřebné z naší matky provincie, Bůh ví kolikrát za den mu je připomínám. S veškerou diskretností vám chci můj otče předložit, že jsem se daroval dobrému Bohu jako oběť, abych vyprosil duchovní dobra pro naši nejmilovanější matku, s níž se cítím být svázán nerozlučnými pouty. Tuto oběť často před Pánem obnovuji a díky štědrosti nebeského Otce ji po částech přijímám (...), neboť tato oběť byla učiněna usque ad affusionem sanguinis [až k prolití krve].“

V dopise z května se setkáváme s toutéž šlechetností duše, která trpí a obětuje se pro spásu bratří: „Hrůzy války mne můj otče stále udržují ve smrtelné agónii. Chtěl bych zemřít, abych neviděl tolik krve; kdyby mi Bůh chtěl tuto milost pro své milosrdenství dopřát, jak velmi bych mu byl vděčný!“

Milost k Bohu a bratřím ho nutí k jisté verifikaci, neboť se cítí odpovědný za zlo, jež řádí ve světě: „Vidím, že nemám bratrskou lásku ... pro její nedostatek stále umírám studem a bolestí.“

V praktikování lásky vidíme přesnou hierarchii hodnot a zdá se, že otec Pio dává najevo vlastní špatný pocit vůči méně významným nebo výlučně materiálním prosbám: „Nemám volnou ani minutu: veškerý čas věnuji osvobozování bratří ze satanových pout. Necht' je za to Bůh pochválen. Prosím vás tedy, netrapte mne již více spolu s jinými odvoláváním se na lásku, neboť větší láskou je vysvobodit duše, které spoutal satan a získat je pro Krista. A právě to neustále činím, ve dne i v noci.“

Láska k Bohu je také tím, co mu přikazuje starat se o bratry. Skutečně prosí otce provinciála o příležitostné povolení k užívání peněz, které darovaly dobrodinci, nebo o možnost obrátit se na ně pro „Boží slávu a úlevu bližního.“

Když viděl, že nemůže přivést všechny ke sjednocení s Bohem a uchránit bratry před trestem, zachvátilo ho utrpení, které ho trápilo, týralo, mučilo, ničilo mysl a rozdíralo srdce.

Otec Pio žije mezi dvěma ohni, jejichž zdrojem - v obou případech - je láska: „Dvě síly, které se zdají extrémně protichůdné, touha žít pro putující bratry a touha zemřít, abych se spojil se Snoubencem v poslední době v mém nitru stále rostou. Drásají mou duši a zbavují pokoje, i když ne v hloubi duše, jíž se dotýkají - abych tak řekl - výlučně zvenčí.“

Tato vnitřní utrpení je možné vycítit v dopisech, v nichž nacházíme obě myšlenky, jež provází celou duchovní cestu Otce Pia: „láska a utrpení“. Důvody, které jsou příčinou utrpení i které dávají rozkoš; zároveň jsou základem „úlevy pro tělo“ i „úlevy pro ducha“, což je patrné v Domu úlevy v utrpení a Modlitebních skupinách.

I I . Dům úlevy v utrpení

Milující srdce Boha nemůže zůstat lhostejné vůči lidskému utrpení. V červenci roku 1916 přijíždí otec Pio poprvé do San Giovanni Rotondo. Je to region, který se v oblasti sociální a zdravotní péče příliš neliší od jiných v Itálii, zvláště v jižní.

Nemocní z Gargana, kteří potřebovali nemocniční péči, byli nuceni jezdit do Foggie, Bari nebo Neapole. Vezme-li se v úvahu špatný stav cest a nedostatek dopravních prostředků, nebylo cestování vždy příjemné a užitečné.

Regionální lékaři sloužili spíše z povinnosti a lékařského instinktu, než že by používali léky či profesionální vybavení. Někdy prováděli operace, dokonce i velmi závažné, přímo v místě bydlíště, a to i přes nepohodlí a nebezpečí, které to pro pacienta představovalo; jako příklad

můžeme uvést operaci kýly, které se podrobil sám otec Pio v rozlohou malé cele v klášteře v San Giovanni Rotondo.

Na základě této skutečnosti se v srdci otce Pia zrodila myšlenka rozbít onu izolovanost a dát naději těm obyvatelům, kteří se cítili všemi zapomenutí.

Roku 1922 zahájil práce s konkrétními plány.

V centru města byl neobydlený klášter klarisek. Díky pomoci několika lékařů a díky účasti jednotlivých dělníků byl přestavěn na nemocnici. Nepříliš velká, ale potřebná a funkční: dvě řady lůžek s přibližně dvaceti místy a operační sál. Byla nazvána: Nemocnice sv. Františka a její provoz byl zahájen v lednu roku 1925 .

Občas přicházeli pomáhat někteří lékaři z městečka, jiní přijížděli pravidelně z okolí. Tento otcův projekt sloužil pouze třináct let: lidé ho nedokázali déle řídit. Maličká nemocnice přestala plnit svůj účel a byla zavřena, a v roce 1930 dílo dokončilo zemětřesení, část budovy, která již byla prázdná, se zřítla.

Zůstala jen památeční deska, zazděná v předsíni, která připomínala, že to bylo dílo otce Pia, realizované z darů věřících a ve spolupráci s Kongregací lásky. Později zanikla i sama tabule. Iniciativa otce Pia se neujala.

Zda je to konec všeho? Nikoliv! Otec Pio sám na sobě zakusil nemoci a nemohl se smířit s porážkou svého projektu a s utrpením bratří. Již v dětství, zvláště pak když byl student a v prvních letech kněžství, prožíval dlouhé a záhadné nemoci.

Když byl povolán do vojenské služby, měl možnost dobře poznat život v nemocnicích, mentalitu lékařů i způsob, jakým bylo s nemocnými jednáno. Z dopisů, které psal z vojenské nemocnice v Neapoli, se dovídáme, že lékaři stanovovali diagnózu, aniž by se na nemocného podívali, aniž by mu dali možnost říci, jaké zdravotní problémy ho trápí.

Byla to smutná zkušenost, která byla příčinou, že otec Pio nezůstal lhostejný vůči lidskému utrpení.

Nemocnice sv. Františka se stala jakousi první skicou velkého projektu, který měl vyjít vstříc potřebám a utrpení, které klepaly na dveře konventu, aby za nimi nalezly úlevu a útěchu ve slovech a modlitbě otce Pia.

Konečně, večer 9. ledna roku 1940 se v otcově cele zrodila myšlenka Domu úlevy v utrpení, která začala být ihned realizována.

Členy výboru „za účelem založení kliniky podle intencí Otce Pia“, který vznikl ještě téhož dne - jak čteme v protokolu - jsou: otec Pio z Pietrelciny, zakladatel díla; doktor Mario Sanvico, sekretář; doktor Carlo Kisvarday, pokladník; doktor Guglielmo Sanguinetti, lékařský technik; paní Ida Seitz, ředitelka vnitřní organizace; a „doporučuje se, aby vše, co bude třeba udělat, bylo realizováno po zjištění mínění Otce Pia“.

Otec Pio začal hledat v kapse svého hábitu a vytáhl nevelkou zlatou minci, kterou dostal ve prospěch zahájeného díla milosrdenství. Když ji odevzdával řekl: „Chtěl bych vám dát svůj první dar na Dům úlevy v utrpení“.

Od té chvíle začaly přicházet dary: množství darů, malých i velkých, takový byl začátek „velkého pozemského díla člověka, který byl poháněn obrovskou touhou přinášet pomoc trpícím bratřím.“

Ona zlatá mince byla v ruce otce Pia jako chléb a ryba v ruce Ježíše.

Ze všech stran světa přicházely dolary, libry, franky, marky, peníze. Byl to závod, bohatých i chudých, Italů i cizinců, všichni se spojili, aby rozkvetl strom lásky. Kromě toho, jedna anglická novinářka, Barbara Ward Jackson, získala od UNRRA pomoc ve formě 400 milionů lir, aby tak byla připomenuta památka Fiorella La Guardia - bývalého starosty New Yorku, původem Apulijce.

Než se však dar dostal k adresátovi, musel projít dlouhou úřední procedurou ze strany nenakloněných státních úřadů. V důsledku toho přišlo do San Giovanni Rotondo pouze 250 milionů; zbytek zkonfiskovala vláda.

Takovýto postoj otec Pio považoval za nepatřičný, ne-li za obyčejnou zlodějnu. Ohledně darů, které přišly na realizaci projektu lásky, otec Pio u příležitosti desetiletého výročí Domu úlevy v utrpení 5. května roku 1966 připomíná: „Když se vracím ke skromným začátkům a přemýšlím, jak se všechno zrodilo z ničeho, je třeba to považovat za zázrak víry a lásky“ a děkuje svým dětem z celého světa, „nástrojům v rukách Božích, skrze něž povstal Dům, za hojnost, za přinesené dary, za projevený zájem a starost“.

Stavba kliniky byla od samého počátku chápána jako velké sociální dílo. Z předložených projektů byl vybrán Abruza, nediplomovaného stavitele Angela Lupiho. Zaměstnal všechny lidi, kteří mu pomáhali, a které organizoval vojenským způsobem; kdo neuměl pracovat, učil se.

Vápno bylo přiváženo přímo z hor. Mramor byl připravován v suterénu budovy: umělý mramor, jehož vzhled mohl oklamat oko. Byla tam rovněž truhlárna, autodílna, stroj na drcení kamene - vše co bylo potřebné pro technické zázemí.

Celá investice zaměstnávala mnoho lidí. Je možné říci, že kolem díla otce Pia, které bylo společenským úkolem velké důležitosti, se tak či jinak točilo celé městečko.

Práce zde vykonávaná nejen že dávala možnost spravedlivého výdělku, ale pod dozorem Angela Lupiho a jeho spolupracovníků se profesionalita a technická specializace podílely na rozvoji celého regionu. Novinář Carlo Trabucco řekl, že dílo otce Pia realizovalo mnohem více, než Banka „Pokladna jihu“, a to bez zpoždění.

Pozornost otce Pia byla obrácena rovněž na morální a duchovní formaci lékařského i dalšího personálu, bez níž by se „naše klinika v ničem nelišila od jiných a ze strany morální by to byla porážka“.

V den prvního výročí inaugurace (5. května roku 1957) otec Pio mimo jiné řekl: „Kdyby toto dílo přinášelo úlevu pouze tělu, bylo by výtvozem vzorové kliniky, vybudované díky prostředkům vaší štědré lásky. Ono však přináší člověku lásku a svůj zdroj má v Boží lásce. Trpící by v něm (v onom díle) měl prožívat Boží lásku, a to skrze moudré přijetí svého utrpení, své oddání Jemu.

V tomto díle by se láska k Bohu měla v duchu nemocného posilovat skrze lásku k ukřižovanému Ježíši, která má vyzařovat od těch, kdo asistují nemoci jeho těla i ducha. Zde budou pacienti, lékaři i kněží základnou lásky, která bude tím větší v jednom, čím více se o ní bude dělit s druhými.“

Mimo to zdokonaluje a rozšiřuje horizont programu svého díla pro budoucnost: „A toto je třeba udělat: dílo se svěří vaší štědrosti, aby se mohlo stát městem - nemocnicí technicky vyhovující i nejnáročnějším klinickým potřebám.

Dům musí zvětšit počet oddělení a ztrojnásobit množství lůžek. K němu je třeba připojit dva domy, jeden pro muže a jeden pro ženy, kde unavený duch i tělo přijdou k Pánu a u něho naleznou povzbuzení.

Středisko mezinárodních studií, s nímž musí spolupracovat lékaři, aby zdokonalovali svou profesní odbornost a křesťanskou kulturu.

Musíme toto dílo kompletně formovat, aby se mohlo stát chrámem modlitby a vědy, kde se lidé budou obnovovat v Ukřižovaném Ježíši jako jeden ovčinec pod vedením jednoho pastýře.“

Dům úlevy v utrpení byl skutečně fungující a přijímající, avšak stával se již malým a nedostačujícím. Otec trpěl, když ho lékaři informovali, že nemohou přijímat nemocné pro nedostatek lůžek a důrazně říkal: „Umístěte více lůžek, přenechte kanceláře, knihovnu, ale neříkejte nemocným ne“.

Když mu byly oznamovány ještě další problémy, rozhodně oznamoval: „Nemocným se nikdy a nic neodmítá, není možné před nimi zavírat dveře.“ Jistému lékaři řekl: „Co řekneš sv. Petrovi? Mám diplom lékaře, ale zavřel jsem dveře před nemocnými?“

Na otázku „Co dělat?“ měl rozhodnou a konkrétní odpověď: „Postavíme větší nemocnici“.

5. května roku 1958 u kaplana kliniky „vybuchla bomba“, znamení začátku nových prací. Dokončeny byly v roce 1966 a počet lůžek Domu úlevy v utrpení se ze 300 rozšířil na 600.

Od počátku, co dílo otce Pia povstalo, myslelo se i na fond, jenž by zabezpečoval nejen jeho potřeby, fond „Mario Gambini“, ale také vznikl půdní fond za účelem vytvoření zázemí pro stravovací potřeby. Štědří dobrodinci darovali otci Piovi celá jmění: olivový háj Calderoso na úpatí Gargana, pole Posta la Via, naproti vojenskému letišti v Amendole, pozemky Castelluccio dei Sauri, k tomu: zemědělské hospodářství Mattioli v Perugii a hospodářství De Marinis Del Sardo na pozemcích San Severo.

Nemovitosti se pomalu rozvíjely, aby byly co možná největší pomocí v zaopatření výživy: masa, mléka, sýra, obilí, píce, oleje, jogurtu, ovocných šťáv atd.

Jak je vidět otec Pio myslel na všechno.

Dílo otce Pia se od svého počátku 9.ledna 1940, kdy otec daroval svým nejbližším spolupracovníkům jako první dar zlatou minci, stále rozvíjelo.

Ale od samého počátku této velké stavby nechyběla ani kritika, neboť se zdálo nemožné postavit tak velkou nemocnici na skalnaté hoře a daleko od všech komunikačních cest.

„Blázní megalomani“ tak byli nazýváni ti, kteří s myšlenkou přišli, a jejich pomocníci rovněž byli nazýváni „fanatiky“, neboť se chtěli řídit doporučeními otce Pia. Přesto rozvoj díla trvá dodnes, další velká budova roste vedle nemocnice: „Dům otce Pia - rezidence pro starší“, jehož kapacita je kolem 200 hostů „... kam ochablé a unavené duch i tělo přicházejí k Pánu a radují se z Jeho povzbuzení“.

Sen otce Pia se stal zázračnou skutečností: v dnešní době má čtyřicet sester, kolem tří set lékařů a více jak dva tisíce zaměstnanců.

III . Modlitební skupiny

1. Založení a význam

Papež Pius XII. od prvních let svého pontifikátu vybízel věřící ke společné modlitbě v souladu s Ježíšovými slovy: „Kde jsou dva nebo tři shromáždění v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich“.

Když později přicházela 2. světová válka, chtěl papež eliminovat rozdělení a nenávisť, které měla přinést, a proto volal: „Potřebujeme silné a jednotné oddíly dospělých a mladých lidí, kteří udržují silné pouto s Kristem a přijímají chléb života a svým příkladem budou přitahovat ostatní k následování“ (únor roku 1942).

Otec Pio k této výzvě nemohl zůstat lhostejným a tak řekl doktoru Sanguinetimu, jenž mu tato slova četl z l’Oservatore Romano: „Dejme se do díla. Vykasejme si rukávy. Odpovězme jako první na tuto výzvu římského biskupa.“

Lidem vyzbrojeným k bratrovražedné válce otec Pio odporoval zbraní modlitby: „Modlitba je nejlepší zbraní, jakou mám, je klíčem, který otevírá Boží srdce.“

Když se nyní díváme na každodenní skutečnost, můžeme bez obavy říci, že i dnes by otec Pio pověděl: „Oheň obklopuje svět!“

Sobectví, pýcha a nenávisť jsou příčinou katastrofy: pozorujeme to, když se díváme do svého nitra i kolem sebe. Když s hlubokým pobouřením a smutkem musíme konstatovat, že jsme se dotkli dna, a zároveň jsme svědky jak další skandální scény, při nichž tuhne krev v žilách, nám ukazují, že propast zla je nekonečná.

Stačí si jen vzpomenout na velká a bolestná neštěstí, která trápí náš společenský život: potraty, rozvody, rozpad rodiny, kriminalita mladistvých, mafie, různé formy zlodějství, lenost v práci, úplatkářství. Objevuje se mnoho náboženských sekt, které zasazují mnoho ran církvi, deformují názory a svědomí věřících!

„Oheň obklopuje svět!“

Jednoho večera se jeden ze spolubratři zeptal otce Pia proč nešel spát, zda mu někdy nějaká myšlenka nezamotá hlavu. Otec Pio odpověděl: „Ach, myšlenky, myšlenky. Neštěstí lidstva to jsou moje myšlenky.“

Otec Pio měl skrze své utrpení také fyzickou účast na tragédiích lidstva. Proto také učinil za svého života neustálou a neúnavnou modlitbu a vybízel rovněž ostatní, aby se modlili.

A právě takto se zrodily Modlitební skupiny. Vyplývaly z diagnózy doby, ve které žil: „Scházejme se pravidelně na společnou modlitbu. Dnešní společnost se nemodlí, a proto se rozpadá.“

Dne 5. května roku 1966 odsloužil otec Pio, jako obvykle, ve čtyři hodiny ráno mši svatou, za účasti velkého množství věřících, kteří přijeli z celé Itálie i ze zahraničí. Mezi nimi byly stovky Modlitebních skupin.

Při té příležitosti řekl otec Pio pár slov, která jsou pro tyto skupiny programem života: „Mé vzpomínky a otcovské slovo posílám do celého světa, zvláště Modlitebním skupinám, rozestým po celém světě. Jsou přítomné také zde na II. mezinárodním kongresu, u příležitosti desátého výročí existence Domu úlevy v utrpení.

Právě ony, zapsány do reality Domu úlevy, jsou předsunutými pozicemi Tvrze lásky, prostředím víry, ohniskem lásky, v nichž je přítomný sám Kristus, pokaždé, když se shromáždí k modlitbě a k eucharistické hostině pod vedením svých pastýřů a duchovních vůdců.“

Z toho, co říká otec Pio, jasně vyplývá, že hlubokou motivací těch, kteří chtějí mít účast v Modlitebních skupinách, je touha po setkání ve víře, naději a lásce a snaha o budování jednoty mystického Kristova těla.

V promluvě otce Pia můžeme postřehnout rysy prvních tří skupin modlitby v historii křesťanství: první představoval Ježíš a apoštolové, druhou - Panna Maria a apoštolové shromáždění ve večeřadle, třetí - apoštolové a první společenství v Jeruzalémě.

A. První model Modlitební skupiny — Ježíš a apoštolové

To, co vždy otce Pia charakterizovalo, byl jeho postoj řeholníka, vždy ponořeného do nepřetržitého rozhovoru s Bohem, po vzoru skutečného člověka modlitby - Ježíše Krista.

V případě otce Pia platí to, co řekl Tomáš z Celana o serafínském Otcí Františkovi: „Byl jako nebešťan (...), nebyl to jen člověk, který se modlí, ale spíše se stal modlitbou.“

Co tedy modlitba je?

Když nasloucháme Bohu a rozmlouváme s ním, tak jako syn otevřeně rozmlouvá se svým otcem či matkou, pak můžeme hovořit o modlitbě. Evangelista Matouš říká: „Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov.“

Modlíme se všichni a při každé příležitosti! Když máme být zkoušeni ve škole, před zkouškou, když hledáme práci, když čekáme na výsledek lékařského vyšetření, když startuje letadlo, když nemáme peníze, když se nám v davu ztratilo dítě... V každé potřebě se utíkáme k Bohu, ale později často žijeme tak, jakoby Bůh nebyl.

Všichni se modlíme, když jsme zoufalí. Ale chceme-li získat ducha modlitby a žít v přátelství s Bohem, musíme se na něj obrátit a stanout před ním, musíme dovolit, aby nás proměnil, a tehdy nám přijde na pomoc i Duch svatý: „Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelnými vzdechy.“

Jak se modlil Ježíš?

Řekli jsme již, že první modlitební skupinu tvořil Ježíš a jeho apoštolové, takže jako příklad můžeme vzít samotného Ježíše, který během svého života učil modlit se jiné ne teoretickými výklady, ale vlastním příkladem. Jeho vnitřní život byl modlitbou.

Evangelia ukazují různé situace z Ježíšova veřejného působení, v nichž se modlil, počínaje křtem v Jordánu, až po smrt na kříži. Apoštolové Ježíšovu totožnost odhalovali postupně; opravdu,

když se ráno probouzeli, Ježíš se již modlil: „Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil. Šimon a jeho druhové se pustili za ním...“

Způsob Ježíšova života nemohl učedníky nechat lhostejnými, jestliže ho prosili, aby je naučil modlit se: „Jednou se Ježíš na nějakém místě modlil; když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: »Pane, nauč nás modlit se....«“ Nevyvolává tedy postoj samotného modlícího se Mistra v učedníkovi touhu po modlitbě?

Zkušenost Kristových učedníků se stala i zkušeností bratří, kteří viděli otce Pia, jak se modlil v noci, když vstával ještě za tmy; nyní, když jeho duchovní děti slyší otcovo vybízení, a když ho následují ve způsobu života člověka modlitby, individuálně i ve společenství, vznášejí k Bohu modlitbu, prosby i chvály.

Otec Pio, který během svého života kontemploval Krista a následoval při tom jeho celopalnou obět' předkládanou Bohu, a který měl účast na utrpení bratří, nám pomáhá porozumět postoji, s jakým se Ježíš modlil, láskyplné přilnutí lidského srdce k mystériu Boží vůle.

V dopisu ze 7. září roku 1915 navazuje otec Pio na dva úryvky z Písma svatého, které ukazují, jakým způsobem se Ježíš modlil.

V Listu Židům čteme: „Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami obět' modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru vyslyšel.“

Ježíš je nejvyšším knězem, dobrým a milosrdným, který ze solidarity s hříšným lidstvem obětoval Bohu svůj život, skrze strašlivé utrpení na kříži.

Dodejme k tomuto bodu, v němž se zamýšlíme nad modlitbou otce Pia, která přemáhá Boha. „Kdo z nás by si myslel že v boji Jakuba s andělem a naší přirozenosti, kterou reprezentuje náš Spasitel, s Bohem, nezvítězí Bůh a anděl? A zatím to takto není; v Jakubovi zvítězil člověk nad andělem; v Kristu celé lidstvo přemohlo Boha: *Virtute sua superavit Deum et potens fuit*. V čem spočívá příčina tak velkého triumfu, že patriarcha Jakub zvítězil nad andělem? Prorok Ozeáš řekl, že příčinou byla pokora, slzy a modlitba: *Flevit, et supplex fuit illi* (srov. Est 8,3). Svátý Pavel nám odhalil tajemství moci, kterou Ježíš v ubohosti našeho těla přemohl Boha v jeho slávě, tzn. ponížení, modlitbu, pláč a volání: „Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a se slzami obět' modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru vyslyšel (Žid 5, 7).“

B . Druhý model Modlitební skupiny — Panna Maria s apoštoly ve večeřadle

„Když přišli do města, vystoupili do horní místnosti domu, kde pobývali. Byli to Petr, Jan, Jakub... Všichni se svorně a vytrvale modlili spolu se ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry.“

Zkušenost, kterou prožili apoštolově sjednocení s Marií v modlitbě, můžeme pochopit ve světle toho, co řekl otec Pio doktoru Sanguinettimu ohledně Modlitebních skupin, a to, že musí být utvořeny za účelem vznášení společných modliteb před tvář Pána a prosit ho o milosrdenství pro lidstvo, které na něj stále zapomíná a možná ho z části nenávidí (smírná funkce modlitby); vnímání, skrze společnou účast na Nejsvětější Oběti, zázračného tajemství lásky, které Ježíš vylévá na lidstvo prostřednictvím daru vykoupení, vnímání nezměrných pokladů lásky a utrpení ve mši svaté, které Ježíšova Matka obětovala pro spásu světa; velebení Boha v Nejsvětější svátosti, největším tajemství naší víry, v nejzázračnějším daru, jaký Bůh dal lidem, aby je spasil a přivedl k sobě; žití životem milosti, abychom se stávali dětmi samotného Boha.

Snadno si dovedeme vybavit Mariina slova povzbuzení a útěchy, která byla určena Petrovi a Janovi po jejich uvěznění a starost, s jakou ošetřovala jejich rány.

Můžeme se také domnívat, že Maria byla spolupracovnicí oněch mužů plných víry a Ducha svatého (Sk 6, 5), což dokládá její postoj vůči službě jiným, jako třeba cesta kterou podnikla, aby mohla pomáhat Alžbětě.

Ve večeradle mohou členové Modlitebních skupin, zahleděni na svědectví Mariina života, vnímat důležitost liturgie, jejíž základ i střed je v eucharistii, ustanovené Ježíšem na Zelený čtvrtek právě ve večeradle.

Otec Pio nepochyboval o účinnosti eucharistie při činění velkých kroků na cestě k dokonalosti. Tak na jedné straně chápal, že ne vždy je možné nebo snadné přistupovat ke svatému přijímání, na straně druhé nesnesl lhostejnost nebo pochybování o její životodárnosti.

Máme praktické ukázky, které se týkají účasti na mši svaté a jež hovoří o potřebě zachovávat v kostele důstojnost: „Vejdí do kostela v tichosti a s velkou úctou a považuj se za nehodnou předstoupit před majestát Pána (...) Když se účastníš mše svaté či bohoslužeb, s veškerou vážností si seď, vstávej i poklekej, všechny úkony zbožnosti dělej s velkou úctou. Buď umírněná ve svých pohledech, neotáčej se, abys viděla kdo přichází či odchází (...) Jedním slovem, zaujmi takovou pozici která ostatní přiměje a vybídne ke chválení a milování Nebeského Otce.“

Na základě těchto pozorování, ale zvláště na základě pokynů, které otec Pio dával svým duchovním dcerám, můžeme porozumět tomu, čím mohou být Modlitební skupiny, v jednotě s farářem, pro církev.

Doporučuje se, aby skupiny, v duchu služby, věnovaly zvláštní pozornost všemu, co doprovází a slouží kráse liturgických obřadů, jako například květinová výzdoba oltáře, starost o čistotu oltářních pláten a liturgických rouch, zpěv, čtení, modlitby i úklid kostela.

C. Třetí model Modlitební skupiny — modlitba a život prvotní církve

Pro duchovní děti otce Pia byl nejdůležitějším modelem vzor prvních křesťanských společenství, který se snažily žít v hluboké jednotě: „Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“

První křesťanská společenství jsou vzorem i pro nás, neboť nám ukazují, jak dokázala překlenout obtíže, které přicházely, jako např. vnitřní rozdělení společenství v Korintě nebo u Thesaloničanů, či napětí mezi Pavlem a Barnabášem.

Znamením doby je otevřenost farních společenství vůči novým formám účasti v životě církve. Proto by si ti, kteří do takového společenství patří, zvláště duchovní děti otce Pia, měli uvědomovat, že patří k Božímu lidu, a že jejich úkolem je služba společenství skrze dary, které každý dostal.

V touze, aby tato zásada byla zachována, chce otec Pio, aby každá Modlitební skupina byla vedena knězem. Takto hovoří k doktoru Sanguinettimu: „Je nezbytně nutné, aby Modlitební skupiny vedl kněz, neboť chceme, aby skupiny věrně a přesně zachovávaly zásady, práva a normy svaté církve katolické, které jsme povinni zachovávat co možná nejhlubší a nejvěrnější poslušností. Tím rozumíme, že je třeba předcházet jakýmkoliv možným osobním aktivitám, třebaže jsou vyvíjeny z horlivosti v dobré víře, neboť by mohly zdeformovat cíle Modlitebních skupin.“

Mimo to, vychází-li se z tvrzení evangelia, že tam, kde jsou dva nebo tři shromážděni v Kristově jménu, je on s nimi, stává se už sama skupina darem Ducha svatého a proto se nemůže uzavřít sama v sobě, ale musí se otevřít všem lidem, i těm, kteří se vzdálili od víry, od církve nebo jsou vůči ní přímo nepřátelští.

Takovýto postoj je pokračováním kněžského poslání otce Pia, který různými způsoby, někdy nesrozumitelnými, otevíral svou náruč, aby přijal každého člověka, jenž hledá Boha.

V poznámkách, které diktoval otec Pio doktoru Sanguinettimu čteme, že Modlitební skupiny tvoří věřící, kteří se scházejí, aby se „především modlili a vybízeli své přátele a známé k modlitbě.“ Otec Pio hovoří o přátelích a známých, aniž by dělal výjimky, a proto členové Modlitebních skupin nemohou nevěnovat pozornost těm, kteří víru v Krista neodmítli, ale de facto žijí na okraji církevního společenství, neúčastní se eucharistie, nenaslouchají Božímu slovu či různým formám katecheze.“

Je třeba starat se také o lidi, kteří se svou vnitřní volbou a postojem vzdálili lásce bratrské i lásce Boží. Máme zde na mysli lidi rozvedené, vězně, uvězněné, lidi zapletené s mafií...

Všichni mohou v Modlitebních skupinách zakoušet teplo bratrské lásky, která je projevem lásky Boží. Chce-li nějaká modlitební skupina žít spiritualitou otce Pia, musí se naučit prožívat víru a lásku konkrétním způsobem.

V již citované promluvě u příležitosti desátého výročí otevření Domu úlevy v utrpení, nazývá otec Pio Modlitební skupiny „středisky víry, ohnisky lásky“ a právě proto se duchovní děti otce Pia v každodenním životě odlišují svědectvím víry a aktivní láskou od ostatních.

Každá skupina, opírající se o Slovo Boží a myšlenky otce Pia, by se měla konkrétním způsobem stát místem, kde se uskutečňují slova sv. Pavla: „Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním.“

Otec Pio dává Modlitebním skupinám konkrétní rady a vybízí je také k odříkání si z lásky k bratřím: „Zkrátit čas odpočinku, zřít se nějakého pohodlí, potěšení nebo jedné z těch zbytečných věcí, které pro nás tolik znamenají, ale které jsou pro naši duši před Pánem jen přítěží! Nevysvětľujte si příliš jednoduše Ježíšova slova: Odevzdejte Bohu to, co je Boží a nedělejte si z nich pohodlné alibi pro společenské nerovnosti a nespravedlnosti. A především nepodléhejte pohodlné interpretaci slov *quod superest date pauperibus* (dejte chudým, co zbývá), neboť Bůh nám nedává míru toho, co zbývá. Raději si myslete, že vám zbývá všechno, co máte vy a co nemá chudý. Zapamatujte si dobře slova: »Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít... cokoliv jste učinili jednomu z těchto nepatrných bratří, mně jste učinili!«

2. Kritéria příslušnosti k církvi u Modlitebních skupin

Prvním kritériem je primát povolání ke svatosti. První etapa této cesty ke svatosti spočívá v odpovědi na Ježíšovu výzvu: „Pojď za mnou.“ Tak se člověk vyhýbá situacím, které ho částečně nebo zcela vzdalují od Boha, a znovu nalézá víru a krásu společné modlitby s jinými bratry.

Dostáváme-li se k otci Piovi, musíme říci, že když přijímal duchovní vedení některé osoby, určil jako cíl dosáhnout osobního posvěcení. A jak lze usoudit z jeho dopisů, a jak nám to ukazuje jeho život, dělo se to postupně.

V duchovní cestě, kterou otec Pio navrhoval, můžeme rozlišit tři etapy, jež by ale neměly být chápány jako tři zcela odlišné úrovně, ale spíše jako navzájem se doplňující činnosti.

Toto dělení bere v úvahu to, co o osobě, která v něčem dělá první kroky, říká psychologie, a totiž, že nevidí-li v dosažení jiné cíle, může se zastavit a rezignovat na další pouť.

Úvod ke třetímu svazku dopisů nám napovídá jaké jsou hlavní myšlenky duchovní cesty:

1. Všeobecné povolání ke svatosti.
2. Spiritualita utrpení.
3. Sjednocení s Bohem.

Tuto myšlenku Otce Pia se pokusíme ilustrovat na jeho dopisech Erminii Gargani. Ta je duchovní dcerou otce Pia a udržuje s ním korespondenční kontakt od 6. prosince roku 1916 do 31. května roku 1923. Byla to osoba Bohu velmi milá, která ve svém životě zakusila mnoho obtíží, ale odpověděla na ně s velkým klidem ducha, zjišťujíc, že utrpení je cestou, jež přibližuje k Bohu.

Úryvek, který chceme citovat, pochází z dopisu, který jí 27. ledna roku 1918 napsal otec Pio. Z textu je velmi dobře patrné, že otec Pio se neobrací na duši, která by byla na cestě víry začátečnicí, ale na duši, která na této cestě již pokročila.

Přesto hovoří o „každodenní věrnosti, o svěřením se do rukou Božích, o každodenním rozvoji, tak jako dítě, aby rostlo, jí každý den to, co mu jeho otec připraví a doufá, že mu nebude chybět potrava podle chuti a potřeby.“

Členové skupiny jsou na počátku své duchovní cesty, jak říká sám o sobě sv. Pavel, jako děti a mluví jako děti. Proto se nemohou pouštět do ničeho důležitého. Pomalu se však budou ubírat tou cestou, kterou „první duchovní děti“ prožijí ve škole samotného otce Pia.

Na tomto místě můžeme citovat svědectví Giovanni Bardazziho, který je často nazýván Giovanni z Prata. A tento Giovanni Bardazzi, antiklerikál a profesionální rouhač si na počátku svého obrácení stěžoval, že mu otec Pio nechtěl udělit rozhřešení.

Jednoho dne mu Otec Pio řekl:

- „Jak ti mohu dát rozhřešení, když nechodíš na mši?“
- „A když tedy, otče, půjdu na mši, dáte mi rozhřešení?“
- „Samozřejmě! Můžeš si být jist!“

Giovanni se za dva měsíce, celý šťastný, vrátil do San Giovanni Rotondo:

- „Otče, nevynechal jsem ani jednu mši. Osm nedělí. Osm mší.“
- „To je dobře. Mám velkou radost. A v kterou hodinu jsi chodil?“
- „Otče, učinil jsem také velkou oběť, neboť jsem vstal časně a byl jsem na mši v pět ráno.“
- „Proč? Později mše není?“
- „Jistěže jsou. Ale copak bych mohl jít na mši později? Co by lidé řekli, že se vlk obrátil a chodí do kostela? Také se mám trochu rád a kromě toho je přeci normální, že se člověk stydí.“
- „Běž, nemohu ti dát rozhřešení, neboť se stydíš za Krista.“

Pomalou, způsobu jednou přísnějšími, podruhé příjemnějšími, přivedl Otec Pio Giovanniho k naprosté změně. Stal se důvěrným duchovním synem, že mohl vcházet i do jeho cely a někdy zastupoval nějakého bratra a podpíral ho na cestě do kostela.

Mnohými nepochopen a napadán, postavil kostel, který dnes slouží náboženskému životu křesťanům z okolí. Zbavil se onoho přirozeného studu a modlil se růženec mezi lidmi.

Na samém počátku žádal otec Pio od svých duchovních dětí: zachovávat desatera přikázání; život z daru křtu, skrze ctnost víry, naděje a lásky; účast na mši svaté a jednou za měsíc modlitba růžence na setkání Modlitební skupiny; jednou za měsíc hodinu adorace Nejsvětější svátosti; každodenní osobní modlitba růžence, nejlépe v rodině; zpytování svědomí, jehož cílem je nejen uvědomění si hříchů, ale nedostatek věrnosti v dobrém; modlitba některých modliteb, které doporučoval otec Pio: k Duchu svatému, Panně Marii, sv. Josefovi, k očistcovým duším atd.; slavení nedělí a přikázaných svátků krátkou reflexí a účastí na mši a radostí.

V dopise z 3. června roku 1917 byla podána obhajoba povolání ke svatosti: pro všechny a v každé době. „Bůh nám přikazuje, abychom ho milovali ne tolik, jak si zaslouží, neboť ví, čeho jsme schopni, a proto od nás nežadá víc, než jsme schopni učinit, ale chce, abychom ho milovali podle svých sil, celou svou duší, celou svou myslí a celým svým srdcem.“

Otec Pio se v mukách a očišťování utíká ke spiritualitě utrpení a k mystice kříže. V této oblasti nepřekládá vědomosti naučené z knih či různých škol askeze. Mluví jako ten, kdo na sobě zakusil tajemství ukřižování.

Z jeho dopisů jasně vyplývá, že „kříž“ v jakékoliv podobě bude vstupenkou duší „vyvolených“ Nebeským Otcem a „milovaným“ skrze Syna ukřižovaného.

Otec Pio s důrazem a jistotou říká, že podle příkladu Ježíše Krista: „Všichni jeho následovníci musí jít cestou Kalvárie, nést kříž, aby na něm později zemřeli. Jedině touto cestou je možné dojít ke spase.“

V jednotě s Bohem mají duchovní děti povinnost se ještě více sjednotit s Ježíšem Kristem, který působí v bratrech i ve stvoření.

V této etapě se členové skupiny, opírajíce se o Slovo Boží a intenzivní eucharistický život, snaží o ještě větší sjednocení s Bohem v duchu adorace a sebeobětování. Je to nutné, aby se stali „lidmi modlitby“ po vzoru otce Pia, který sám sebe nazýval „prostým bratrem, který se modlí“ a sv. Františka, „člověka, který se stal modlitbou“.

Ve společnosti, kde vládne násilí, osobní zájmy, nespravedlnost a farizejský bonton, je poselství otce Pia stále aktuální. Vybízí ke sjednocení s Bohem, které je nezbytnou podmínkou k uskutečnění jak vnitřního pokoje, tak pokoje mezi lidmi.

Tento pokoj je plodem stálé práce, sebeovládání a osvobození se od strachu, „přílišné materiální i duchovní péče“ a neklidu způsobeného „nadáním umělcem temnoty“ a sebeláskou, „která nás neopouští až do smrti“.

Otec Pio rovněž ukazuje cestu k dosažení Boží blízkosti. V dopise Annitě Rodote z 12. září roku 1915 ji vybízí, aby zaháněla všechny neužitečné myšlenky, které „naplňují srdce ješitností a zatemňují mysl“.

Svým duchovním dětem ukazuje nejlepší cestu meditace a kontemplace: připodobnění se Bohu chudému; být hlasateli pokoje; naplnit se prostotou, tichostí a pokorou, které v nás ničí touhu vyvyšovat se a ukazují ono evangelní „poslední místo“; být světlem v situacích osobního nebo rodinného utrpení a neustále volit postoj akceptace a oběti.

B . Druhé Kritérium

Druhé kritérium se uskutečňuje v povinnosti svědomitě vyznávat katolickou víru v jednotě s Magisteriem církve. Není možné žít vírou a neznat ji. Proto je důležité, aby ve skupině bylo Slovo Boží hlásáno, přijato, studováno a prožíváno

Nesmí se opomíjet ani vztah ke Katechismu církve katolické, neboť jak říká otec Pio: „Studiem Boha hledáme, v modlitbě ho nacházíme.“

Nyní se musíme podívat na postoj otce Pia, aby nám bylo zřejmé, co učí vzhledem k Písmu.

Pokud konstatujeme, že otec Pio četl a meditoval Písmo svaté, neřekneme nic nového. Ve svých dopisech často Písmo svaté cituje a vybírá z něj konkrétní asketická uplatnění, nedělá si příliš velké starosti s rozvíjením tématu exegetickými studii. Nehledal originalitu v interpretaci Písma, nikdy se neodvážil použít interpretaci, která by nebyla v souladu s učením církve: „Mám na zřeteli nejlepší interpretaci a úsudek církve, v něm toužím žít i zemřít.“

V korespondenci otce Pia existuje mnoho úryvků, které dokazují jeho touhu vzbudit v duších, které vedl, lásku k Písmu svatému. V komentáři k textu Listu Kolosanům („Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství“ (Kol 3, 16; pozn. překl), píše: „Apoštol nejvíce touží, aby Kristův zákon, Ježíšovo učení v nás hojně přebývalo. Dosáhnout toho lze pilnou četbou Písma svatého a knih, které se zabývají otázkami Boha, a také nasloucháním svatým kazatelům, zpovědníkům atd.“

Z duchovní literatury klade otec Pio na první místo Písmo svaté a klade je nad modlitbu a meditaci: „Pomáhejte si navzájem četbou svatých knih; vřele toužím, abyste vždy četli takové knihy, neboť jsou potravou pro duši a pomocí na cestě ke svatosti, ne méně, než adorace či svatá meditace. V modlitbě totiž i v meditaci mluvíme my k Pánu, zatímco při svaté četbě hovoří Bůh k nám.“

Kritizuje přímo jednu ze svých duchovních dcer, která má problémy s četbou Bible a raději by četla jednodušší knihy psané „současnou a volnější formou“: „Co se vaší četby týká, je málo co obdivovat a není se čím chlubit. Je nutné, abyste k podobné četbě připojila četbu svatých knih, které tolik doporučují všichni církevní otcové. Nemohu vás od této duchovní četby osvobodit, protože mi příliš záleží na vaší svatosti. Chcete-li z té četby pro sebe něco získat, musíte se zbavit předsudků, co se týká stylu a formy svatých knih.“

Podle otce Pia nemůže od meditace Písma svatého osvobodit nic, dokonce ani nemoc. Takto píše Raffaelině Cerase, která se spolu se svou sestrou vydala do Savony (obě tehdy byly nemocné): „Chápu, že v jistém ohledu je možné vám porozumět, protože až do teď to bylo téměř nemožné, ale ne úplně, neboť při troše dobré vůle by se dalo něco udělat (...) Nyní jste se ale vrátily domů, a proto nemohu dovolit, aby váš duch byl dále zbaven toho spásného pokrmu.“

Otec Pio předběhl svou dobu. Uvedené myšlenky psal od roku 1915, kdy ne všichni měli dovoleno číst Písmo svaté.

Aby bylo konkrétně ukázáno, jak vypadá život Modlitebních skupin, je třeba říci, že běžně mají čtyři setkání měsíčně: dvě se mší svatou a hodinovou adorací a další dvě s biblickou katechezí.

C. Třetí kritérium

Třetí kritérium spočívá v konkrétním, silném a vědomém svědectví jednoty s papežem a s vlastním biskupem. Tato jednota se musí projevovat skrze modlitbu prožívanou v církvi, za církev a s církví; skrze přijetí utrpení, které je účastí na utrpení Kristově; přijetí učení víry, jako i jiných předpisů a doporučení kněžského úřadu.

V úvodu Stanov modlitebních skupin, které byly schváleny 3. května roku 1986 státním sekretářem kardinálem Agostinem Casarolim, čteme: „Plné a bezpodmínečné přilnutí k nauce Katolické církve, vedené papežem a biskupy. Poslušnost papeži a biskupům, jejichž mluvčím je kněz, duchovní ředitel, jmenovaný biskupem. Modlitba s církví, za církev a v církvi, s aktivní účastí na liturgickém a svátostném životě, prožívaným jako vrchol vnitřní jednoty s Bohem.“ V článku 7 čteme: „Modlitební skupiny podléhají jurisdikci diecézních ordinářů podle Kanonického práva. Členové Modlitebních skupin se budou v plné jednotě s vlastním biskupem řídit doporučeními kněžského úřadu, jež budou vydávána pro každý kraj či diecézi.“

Posílení těmito pokyny, nacházejí členové Modlitebních skupin své místo uvnitř diecézního farního společenství, aby skrze dialog, spolupráci a službu a každému přinášeli největší svědectví - svědectví lásky.

Prvořadým cílem je pro Modlitební skupiny jednota s papežem a biskupem, chybí-li, zasahuje to samotnou jejich podstatu. Ostatně všichni vědí, že otec Pio chtěl, aby byl ve skupinách přítomný kněz právě proto, aby zaručoval jednotu mezi skupinou a biskupem.

Svědectví života otce Pia jasně hovoří o nutnosti synovského vztahu k biskupovi, a to i tehdy, když případné směrnice a nařízení nechápeme.

Uveďme z života Otce Pia jen jeho naprostou a plnou poslušnost nařízením svých představených, jimiž bylo v roce 1931 omezeno jeho kněžské působení.

Jedna věta nám pomůže pochopit jeho vnitřní utrpení. Kdysi, když otec Pio učinil narážku na vězně, řekl p. Giuseppe Orlandovi: „Blahoslavení oni! Po vynesení rozsudku alespoň vědí kolik dní, kolik měsíců nebo kolik let musí ještě zůstat ve vězení: mohou počítat hodiny, které již uplynuly i ty, které ještě zbývají. A já?“

Kolik smutku a utrpení! Ale zůstal poslušný.

Otec Luigi d'Avellino, který otci Piovi předával příkaz k přeložení ze San Giovanni Rotondo do kláštera v Marce, nám dává poznat jeho ušlechtilé city a synovskou lásku vůči celé církvi: „Ukázal a přečetl jsem mu obedienci a nařídil, aby se připravil na přechod pod jurisdikci otce provinciála z Marky. Otec Pio sklonil hlavu a se složenýma rukama mi řekl: »Jsem vám k dispozici. Jeďte hned. Když jsem s představeným, jsem s Bohem.« Na to jsem řekl: »Jel byste se mnou hned? Ale je už velmi pozdě, kam bychom mohli jet?« »Nevím, ale pojedu s vámi kdy a kam budete chtít.« Byla půlnoc. O chvíli později psal témuž představenému: »Myslím, že vám nemusím říkat, jak velmi jsem já, díky Bohu, ochoten být poslušný každému příkazu, který mi bude sdělen mými představenými. Jejich hlas je pro mne hlasem Boha, kterému chci zůstat věrný až do smrti a s pomocí Boží budu poslušný každému příkazu, jakkoliv by bylo jeho vykonání těžké.«“

Když chtěl v roce 1933 Emanuele Brunatto poněkud pochybným způsobem bránit otce Pia publikováním textu, který by některé osobnosti církve ukázal v nepříznivém světle, psal otec Pio 27. března generálovi řádu: „Jsem zarmoucen a zděšen, když myslím na to, jaký strašný zmatek vyvolá ten nešťastník svým zveřejněním... Kéž sám Bůh zasáhne a ušetří naši svatou matku Církev před tím neštěstím. Nezbyvá mi, než znásobit svou modlitbu a umrtvit svého ducha.“

Otec Pio se obrátil na o. Benedetta a v dopise ho prosil: „pro Nejsvětější jméno Ježíš... o velký důkaz synovské lásky. Jestli mě opravdu miluješ jako otce, přestaň činit to, co, jak mi říkají, činíš pro mne, neboť tímto působíš bolest osobám svaté matky Církev i řádu kapucínů, jenž je jejím oddaným synem. Nelze milovat syna a působit bolest matce.“

D . Čtvrté kritérium

Čtvrté kritérium zaměřuje pozornost na účast v apoštolátu církve. Není obtížné v této poznámce nalézt výzvu k misijní službě. Také otec Pio byl plný tohoto apoštolského napětí, a to do té míry, že toužil odjet jako misionář do Hindustánu, oblasti v Indii. Takto psal biskupovi místní diecéze, monsignoru Polimu: „Otče, i já jsem vroucně prosil svého ředitele, abych byl zařazen mezi vaše misionáře, ale, já ubohý, neuznal mě za hodného. A nic mě dosud nebylo schopno obdařit tou milostí. Mám zůstat u své práce? Prosím, předneste Ježíšovi tuto věc a řekněte mu, že jestli mne chce mít mezi misionáři, ať změní vůli lidí.“

My jsme tuto milost také nedostali, ale můžeme být misionáři ve svém prostředí katechezí ve farnosti, péčí o skupiny ve čtvrtích, které jsou farnosti vzdáleny, aktivní prací s mládeží.

Apoštolská exhortace svatého otce Pavla VI. *Evangelii nuntiandi* říká, že laici svým specifickým povoláním k životu ve světě mají možnost být misionáři ne tolik slovy, jako konkrétními skutky: „Vlastním polem jejich evangelizační činnosti je rozsáhlý a složitý svět politiky, hospodářství a sociálních vztahů, jakož i svět kultury, věd a umění, mezinárodního života a hromadných sdělovacích prostředků. Jsou jim však otevřeny i jiné situace, přístupné pro evangelizaci, jako jsou např. manželská láska, rodina, výchova děti a dospívající mládeže, zaměstnání a lidské utrpení.“

Jan Pavel II. Modlitební skupiny vybízí: „Ať jsou vaše modlitební setkání vždy příležitostí pro prohloubení katecheze a povzbuzením k radostnému svědectví víry v každodenním životě“ (30. dubna roku 1988).

Proto se setkání skupin musí stát školou formace dospělých křesťanů, aby si ještě více uvědomili vlastní povolání a misii v církvi i ve světě.

E. Páté Kritérium

Páté kritérium doporučuje aktivní účast na společenském životě. V souladu s tím, co čteme v exhortaci *Christifideles laici* a co také potvrzuje úvod ke *Stanovám*, jsou Modlitební skupiny povinny vnášet do života „aktivní lásku, aby přinášely úlevu trpícím a potřebným, což je praktickým uskutečňováním lásky vůči Bohu.“ Je nutné, aby každý člověk na sebe vzal zodpovědnost za utváření světa, kde vládne bratrství a spravedlnost.

Již jsme hovořili o tom, jak otec Pio vybízel, aby byla do života uvedena láska k Bohu skrze modlitbu: meditaci, kontemplaci, duchovní přijímání, eucharistický život, růženec atd. Nyní chceme krátce pohovořit o lásce k druhému člověku.

Otec Pio nebyl nadčlověkem. Měl své slabosti, je třeba ale podtrhnout, že mu velmi leželo na srdci, aby kolem sebe vytvořil atmosféru bratrské radosti a pohody.

Vezmeme-li v úvahu působení otce Pia, musíme konstatovat, že byl vůči lidem člověkem neobvykle otevřeným. Zasloužil se o dobro a rozvoj nejen svého okolí, ve kterém žil, ale všem, blízkým i vzdáleným, známým i neznámým, dal možnost, aby se cítili jako bratři.

Budování Domu úlevy v utrpení, mateřských škol, založení odborné školy, která měla vyjít vstříc problémům nezaměstnané mládeže, to všechno jsou plody láskyplného vnuknutí, které byly realizovány aktivní účastí Modlitebních skupin.

Modlitební skupiny řídicí se pokyny otce Pia, musí věnovat zvláštní pozornost charitativní práci a ve světle různých dokumentů Magisteria se musí věnovat problému vlastní formace pro život a působení ve společnosti, aby byly schopné poskytnout křesťanskou i lidskou formaci jiným. Chceme zde ukázat několik možných oblastí působení, které musí být samozřejmě přizpůsobeny podmínkám, místu a době. Možnosti i potřeby jsou velmi rozsáhlé. Počínaje naším sousedem a konče nejvzdálenějšími kouty světa. Zahrnují také každou formu chudoby:

- ekonomickou - žádné nebo nedostačující množství prostředků k důstojnému životu: práce, bydlení, nízké výdělky, nezaměstnanost...

- sociální - lidé odmítnutí nebo nalézající se na okraji společnosti: přistěhovalci, utečenci, Cikáni, rodiny ve velmi obtížné situaci, lidé po návratu z vězení, mladí delikventi, postižení, nemocní propuštění z psychiatrických léčeben, ženy diskriminované v práci nebo ve společnosti;
- fyzickou - různé druhy nemocí: nevyléčitelné nemoci, AIDS, stáří, umírající bez péče...
- morálně - duchovní - situace, které jsou zdrojem utrpení jak pro člověka v oné situaci, tak pro jeho okolí: drogy, alkohol, prostituce, zjetí různých vášní, rozvrácené rodiny, neplnoleté matky.

Ve svém působení musí mít skupiny na zřeteli, že - jak učí Magisterium - žádnou iniciativu nemohou podniknout bez schválení nebo mimo pastorační plán místní církve.